

Forslag

til

Lov om ændring af patentloven.

(Teknologisk service).

Fremsat den 9. januar 1974 af *handelsministeren*.

§ 1.

I patentlov nr. 479 af 20. december 1967 indsættes efter § 70:

„Kapitel X a.

Teknologisk service.

§ 71. Direktoratet for patent- og varemærkevæsenet kan efter anmodning på-

tage sig at løse særlige opgaver, der har karakter af teknologisk service.

Stk. 2. Handelsministeren fastsætter regler om denne service og om betalingen herfor.“

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. juni 1974.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den 4. oktober 1973 fremsatte handelsministeren i folketinget forslag til lov om ændring af patentloven med henblik på etablering af en patentservice-ordning, Folketingstidende 1973-74, folketingets forhandlinger, sp. 325.

Lovforslaget blev efter første behandling henvist til folketingets erhvervsudvalg, Folketingstidende 1973-74, folketingets forhandlinger sp. 732-738, men forslaget bortfaldt ved udskrivelsen af valg til folketinget. Det genfremstattes nu med samme indhold og med stort set uændrede bemærkninger.

Da det er blevet nødvendigt at genfremstille lovforslaget, foreslås dog en tilsvarende udsættelse af ikrafttrædelsestidspunktet, d.v.s. til den 1. juni 1974.

Efter patentloven er det patentdirektoratets opgave at træffe afgørelser vedrørende patentansøgninger.

Lovforslaget har til formål at tilvejebringe hjemmel for at inddrage patentdirektoratets ekspertise i de bistandsordninger for erhvervslivet, som er etableret i de senere år med det formål at øge erhvervslivets effektivitet og konkurrenceevne.

Forslagets hovedindhold er, at der skabes hjem-

mel for, at patentdirektoratet efter anmodning fra industrivirksomheder, videncentre etc. kan løse informations- og dokumentationsopgaver samt udøve andre servicefunktioner ved udførelse af arbejde af lignende karakter og med udnyttelse af materiale og personale, som direktoratet i forvejen benytter under sin behandling af patentansøgninger.

Opbygning af en sådan servicevirksomhed for erhvervslivet vil som nævnt falde naturligt i tråd med den almindelige tendens, som har præget erhvervslovgivningen i de seneste år, hvorved der er lagt vægt på i stigende grad at gøre danske industri- og serviceerhverv teknologibaserede. Særligt skal nævnes loven om fondet til fremme af teknisk og industriel udvikling (lov nr. 104 af 20. marts 1970) og loven om teknologisk service (lov nr. 142 af 21. marts 1973). Udviklingsfondet arbejder allerede i nær kontakt med patentdirektoratet, og det samme gælder det i 1972 oprettede opfinderkontor under Teknologisk Institut.

Loven om teknologisk service omfatter bl. a. former for servicevirksomhed, som er omfattet af nærværende lovforslag, jfr. lovens § 4, nr. 1: „Råd-

givning og konsulentbistand“ og nr. 2: „Informations- og dokumentationsvirksomhed“. Det vil derfor være naturligt og i overensstemmelse med lovens hensigt, at de nye servicefunktioner bliver udøvet i snæver kontakt med det ved loven oprettede Teknologiråd, selv om det som nedenfor anført er tanken, at disse funktioner økonomisk skal hvile i sig selv og altså ikke finansieres af Teknologirådet. Rådet vil over for erhvervsliv, myndigheder og teknologiske serviceinstitutioner m. v. kunne bidrage til, at patentdirektoratets nye muligheder udnyttes bedst muligt, og rådet vil også kunne medvirke til, at direktoratets servicevirksomhed indpasses på hensigtsmæssig måde i den samlede danske servicestruktur på det teknologiske område. Teknologirådet må derfor holdes løbende orienteret om opbygningen af direktoratets nye virksomhed og have lejlighed til at udtale sig herom.

Erhvervslivet er interesseret i, at de omhandlede nye aktiviteter tages op af patentdirektoratet, idet der — især inden for industrien — eksisterer et behov, som man hidtil ikke har ment at kunne dække, fordi hensynet til direktoratets behandling af patentansøgninger måtte gå forud.

Spørgsmålet har imidlertid været taget op til drøftelse i handelsministeriets rådgivende udvalg vedrørende internationale patent- og varemærkespørgsmål, hvor repræsentanter for Industrirådet, De danske Patentagenters Forening og Dansk Forening for Industriens Patentingeniører, ligesom udvalgets øvrige medlemmer meget stærkt er gået ind for, at det omhandlede servicearbejde iværksættes, og at det sker så hurtigt som muligt.

Erhvervslivets interesser går især i to retninger: Der er et stadigt stigende behov for oplysning om den tekniske udvikling og om patenteringsaktiviteten på konkurrerende markeder, hvilket særlig gør sig gældende efter Danmarks tilslutning til fællesmarkedet.

Men desuden er forholdet det, at patentskrifterne indeholder den nyeste tilgængelige viden på alle tekniske områder. Patentdirektoratet råder over 12-13 millioner patentskrifter fra verdens vigtigste industrilande og over en stab af ingeniører med en omfattende uddannelse og erfaring i at søge frem gennem dette store informationsmateriale. Udnyttelse af disse ressourcer i dansk erhvervsliv vil kunne være af overordentlig stor værdi i bestræbelserne på at få adgang til viden, som er skabt af andre her i landet eller i udlandet og således undgå unødige investeringer i forskning og udvikling.

Det bemærkes, at danske erhvervsvirksomheder hidtil i et vist omfang har gjort brug af en tilsvarende service udført af Det internationale Patent-

institut i Haag, men omkostningerne herved er så store, at de ofte afholder virksomhederne fra en undersøgelse, de i øvrigt er interesseret i.

I øvrigt kan man ikke se bort fra den mulighed, at instituttet indstiller sin servicevirksomhed i løbet af få år i forbindelse med etableringen af et europæisk patentsystem, hvis centrale område bliver de 9 fællesmarkedslande. Danmark vil blive deltager heri, og det må forventes, at en del af patenteringsarbejdet her i landet overgår til en ny europæisk patentinstitution.

Om patentdirektoratets forudsætninger for at påtage sig særlige opgaver af servicemæssig karakter bemærkes følgende:

Direktoratets væsentligste opgaver består i dag i at varetage administrationen af patentloven, varemærkeloven og lov om mønstre.

Udgifterne ved direktoratets behandling af bl. a. patentansøgninger dækkes af de afgifter, som ansøgerne betaler. Direktoratet modtog i 1972 ca. 6.500 ansøgninger om patent. For at der skal kunne meddeles patent på en opfindelse kræves bl. a., at opfindelsen kan udnyttes industrielt, at den repræsenterer noget nyt, og at der er tale om et væsentligt fremskridt i forhold til det hidtil kendte. Ved behandlingen af patentansøgningerne må der derfor foretages en grundig undersøgelse af, hvad der er kendt teknik — den såkaldte nyhedsundersøgelse — og en bedømmelse af den aktuelle opfindelse i forhold hertil. Det danske patentvæsen har, siden det blev grundlagt i slutningen af forrige århundrede, arbejdet med en sådan egentlig forbehandling af ansøgningerne, og en lignende grundig prøvning foretages af patentmyndighederne i en række af de mest udviklede industrilande.

Den nævnte dybtgående forbehandling af ansøgningerne danner baggrunden for, at der i direktoratet findes det ovenfor omtalte informationsmateriale og et personale med en særlig ekspertise.

Danske erhvervsvirksomheder søger i vidt omfang patent i udlandet. Retsvirkningen af en i udlandet indleveret ansøgning kan i et vist omfang regnes tilbage til ansøgningens indlevering i Danmark, såfremt der ansøges i udlandet inden for en frist af 12 måneder. Resultatet af nyhedsundersøgelsen i patentdirektoratet er derfor i vidt omfang basis for virksomhedens afgørelse af, om man ønsker at videreføre ansøgningen i udlandet, og påtage sig de dermed forbundne udgifter.

Serviceordningen skal økonomisk hvile i sig selv, idet de erhvervsvirksomheder, der benytter sig af den, må betale for hver enkelt ydelse, således som det på grund af afgiftssystemet er tilfældet med direktoratets arbejde med bl. a. patentansøgninger.

Gebyrerne skal kunne dække udgifterne i forbindelse med det rekvirerede arbejde, d.v.s. ikke blot de direkte udgifter, men også en del af direktoratets generelle omkostninger. Ordningen vil således i det hele ikke betyde anlægs- eller driftsudgifter for det offentlige, udover, hvad der vil blive dækket ved gebyrer fra brugerne.

Der vil blive budgetteret med såvel udgifter som indtægter på de årlige finanslove.

Det er hensigten, at handelsministeriet vil fastsætte nærmere regler om karakteren af de enkelte ydelser og om betalingen herfor. For enkelte undersøgelser vil der kunne fastsættes ensartede gebyrer, medens andre vil være af en så individuel karakter, at betalingen må fastsættes i det enkelte tilfælde:

Det er tanken, at der skal betales et fast gebyr for de nyhedsundersøgelser, som er nævnt nedenfor under litra a) og b).

For de øvrige opgaver må prisen formentlig fastsættes konkret under hensyn til karakteren og omfanget af det arbejde, der kræves til opgavens løsning. Gebyret tænkes i disse tilfælde beregnet efter en pris pr. time for den tid, som er anvendt til udførelse af det rekvirerede arbejde. Det vil antagelig i de fleste tilfælde være muligt ved modtagelsen af opgaven at give et overslag over prisen på den pågældende serviceydelse.

Handelsministeriet har på et i begyndelsen af december 1973 afholdt møde givet de berørte erhverv og offentlige institutioner lejlighed til at fremkomme med forslag om den nærmere udformning af ordningen, herunder om betalingen.

Også i fremtiden vil der, hvis brugerne ønsker det, kunne foregå en løbende udveksling af erfaringer og ønsker mellem disse og patentdirektoratet om serviceordningens praktiske funktion.

Serviceordningen vil kunne etableres med ret kort varsel. Da ordningen vil repræsentere en nydannelse her i landet, er det ikke muligt at forudsige, hvilket omfang arbejdet vil få. Nogen tid vil gå med ordningens indarbejdelse, og interessen vil formentlig være stigende i forbindelse med de generelle bestræbelser på at overføre øget teknologisk viden til danske virksomheder. Ordningen vil, som det fremgår af bemærkningerne nedenfor, have en vis betydning for danske virksomheders patenteringsaktivitet i udlandet, og behovet vil antagelig stige ganske særligt efter indførelsen af det europæiske patentsystem.

Inddragelse af personale i patentdirektoratet til udførelse af en servicevirksomhed som den omhandlede vil ikke medføre en væsentlig forhaling af patentsagernes behandling. Nyhedsundersøgelsen vil blive foretaget inden for de hidtidige frister,

men det vil være muligt i nogen grad at udstrække sagsbehandlingen for så vidt angår patentbarhedsprøvningen. Da behandlingen af patentsager i almindelighed i forvejen er langvarig, uden at dette kolliderer med erhvervslivets interesser, og da den patentsøgte opfindelse nyder retsbeskyttelse fra indleveringsdatoen, er der ingen betænkeligheder forbundet med at etablere ordningen på den nævnte måde. I øvrigt vil der efter igangsætningen om få år af den europæiske patentordning gradvist blive frigjort arbejdskraft i patentdirektoratet.

Det bemærkes, at uanset at ordningen er beregnet på at tjene dansk erhvervsliv, vil den på grund af det danske patentvæsens høje stade i et vist omfang kunne tænkes benyttet af erhvervsvirksomheder i andre lande, hvilket kan være en inspiration for det danske patentvæsen til at være velorienteret på alle teknikens områder.

Det bemærkes endelig, at etablering af en virksomhed som den beskrevne ikke vil gribe ind i tilsvarende af private erhvervsdrivende udøvet virksomhed, jfr. det ovenfor bemærkede om tilslutning til forslaget fra De danske Patentagenters Forening.

De opgaver, som vil være omfattet af forslaget, og som direktoratet kan tilbyde at løse for dansk erhvervsliv, er navnlig følgende:

a) Nyhedsundersøgelse uden indlevering af patentansøgning, men på basis af en forenklet beskrivelse af opfindelsen for at konstatere, om der ved efterfølgende indlevering af en patentansøgning — her eller i udlandet — er udsigt til at opnå patent.

b) Nyhedsundersøgelse med henblik på en bedømmelse af, om der er grundlag for at nedlægge indsigelse over for en her — eller i udlandet — fremlagt patentansøgning, eller for f. eks. under en retssag at anfægte et meddelt patents gyldighed.

c) Nyheds- eller emneundersøgelse for at undgå at krænke andres patenter, det vil sige, konstatere om et produkt, hvis fremstilling en virksomhed ønsker at påbegynde, allerede er patentbeskyttet inden for firmaets marked.

d) Undersøgelser for et firma, der ønsker at udvikle et produkt med henblik på at finde den nyeste kendte teknik, der kan benyttes som arbejdsgrundlag. Eventuelt vil det pågældende produkt allerede vise sig kendt, således at eventuelt udviklingsarbejde kan spares.

e) Forøget brug af den teknisk kyndige bistand i patentdirektoratet i forbindelse med anvendelsen af direktoratets bibliotek.

Direktoratet vil kunne samarbejde med andre institutioner, f. eks. ved at disse påtager sig at ud-

brede kendskabet til og søger at forøge interessen for serviceordningen, eller ved at de lader patentdirektoratet supplere deres undersøgelser over tekniske emner. Direktoratet kan herunder yde bistand ved at fremskaffe det nyeste materiale, f. eks. sådant, der kun kan findes frem gennem undersøgelser af analog teknik og andre områder.

De nævnte opgaver må betragtes som eksempler på, hvilke ydelser der kan blive tale om, men andre opgaver af servicelignende karakter kan tages op, hvis der skulle vise sig behov herfor.

Patentdirektoratets serviceundersøgelser bør være så pålidelige som muligt, men ifølge sagens natur må de udføres uden ansvar for direktoratet. Dette gælder ikke mindst med hensyn til undersøgelser i henhold til litra a)-c), idet direktoratet ikke kan påtage sig mere end at fremdrage materiale, der skønnes at være af relevans for den stillede opgave, medens vurderingen af det fremdragne materiales betydning må foretages af virksomheden selv eller af dettes sagkyndige rådgivere her i landet eller i udlandet.